

Call for proposals Werkplaatsen Onderwijsonderzoek in het mbo, Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek

met thema's:

- ict en leren
- burgerschap

Den Haag, februari 2018

Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Achtergrond	1
1.2	Beschikbaar budget	2
1.3	Geldigheidsduur call for proposals	2
2	Doel	2
2.1	Werkplaatsen onderwijsonderzoek: samenwerking onderwijspraktijk en -onderzoek	2
2.2	Concept werkplaats onderwijsonderzoek: doelstellingen	2
2.3	Duur werkplaatsen	3
2.4	Thema's ict en leren en burgerschap	3
2.4.1	Ict en leren	3
2.4.2	Burgerschap	5
2.5	Plan van aanpak	6
3	Richtlijnen voor aanvragers	6
3.1	Wie kan aanvragen	6
3.2	Wat kan aangevraagd worden	7
3.2.1	Personele kosten	7
3.2.2	Materiële kosten	8
3.3	Wanneer kan aangevraagd worden	9
3.4	Het opstellen van de aanvraag	9
3.5	Specifieke subsidievoorwaarden	10
3.6	Het indienen van een aanvraag	13
4	Beoordelingsprocedure	14
4.1	Procedure	14
4.2	Criteria	16
4.2.1	Formele ontvankelijkheidscriteria	16
4.2.2	Inhoudelijke beoordelingscriteria	16
4.2.3	Beleidsmatige overwegingen	17
5	Contact en overige informatie	17
5.1	Contact	17
5.1.1	Inhoudelijke vragen	17
5.1.2	Technische vragen over het elektronisch aanvraagstelsel ISAAC	17
5.2	Overige informatie	17

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Duurzame samenwerkingsverbanden tussen onderwijs- en onderzoeksinstituten blijken een goede bedding te vormen voor een betere verbinding tussen onderzoek en onderwijsvernieuwing/schoolontwikkeling. In deze call for proposals wordt een oproep gedaan voor aanvragen gericht op het inrichten van een werkplaats onderwijsonderzoek in het mbo, waarin deze samenwerking wordt vormgegeven.

Het Ministerie van OCW heeft hiervoor budget beschikbaar gesteld en het NRO verzocht om een call for proposals uit te schrijven voor de financiering van twee werkplaatsen onderwijsonderzoek in het mbo. Er is budget voor de inrichting van twee werkplaatsen:

- één werkplaats gericht op onderzoek op het terrein van ict en leren en
- één werkplaats op het terrein van onderzoek naar burgerschap.

Nationaal regieorgaan onderwijsonderzoek

Het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) coördineert en financiert onderwijsonderzoek en bevordert de verbinding tussen wetenschappelijk onderzoek en de praktijk van het onderwijs. Zo werkt het NRO aan vernieuwing en verbetering van het onderwijs.

Het NRO is onderdeel van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).

Deze call for proposals geeft een overzicht van de procedure voor het indienen van een aanvraag voor subsidie, en de beoordeling en selectie daarvan, voor de *Werkplaatsen Onderwijsonderzoek in het mbo*. Deze call for proposals valt onder de verantwoordelijkheid van de Programmaraad voor Praktijkgericht Onderwijsonderzoek (PPO).

1.2 Beschikbaar budget

Het Ministerie van OCW stelt budget beschikbaar voor twee werkplaatsen onderwijsonderzoek in het mbo en heeft het NRO verzocht om dit onderzoek uit te zetten. Het beschikbare budget voor de subsidieronde bedraagt in totaal 800.000 euro. In 2020 wordt bezien of continuering mogelijk is. Van de subsidie kunnen twee werkplaatsen onderwijsonderzoek in het mbo worden bekostigd, één werkplaats gericht op onderzoek op het terrein van ict en leren en één werkplaats op het terrein van onderzoek naar burgerschap.

Het consortium dient bij te dragen aan de financiering van de werkplaats in de vorm van personele en/of materiële bijdragen. Deze bijdrage mag in geld zijn, maar ook in de vorm van personele inzet. De cofinanciering dient 40% te bedragen van het totale projectbudget (zie paragraaf 3.5 (specifieke subsidievoorwaarden)).

1.3 Geldigheidsduur call for proposals

Deze call for proposals is geldig tot en met de sluitingsdatum **17 april 2018, 14:00 uur**.

2 Doel

Voor deze subsidieronde kunnen plannen van aanpak worden ingediend voor het realiseren van een werkplaats onderwijsonderzoek in het mbo.

2.1 Werkplaatsen onderwijsonderzoek: samenwerking onderwijspraktijk en -onderzoek in het mbo

Werkplaatsen onderwijsonderzoek zijn samenwerkingsverbanden tussen onderzoekers van hogescholen, universiteiten en onderwijsinstellingen (waaronder practoraten) naar analogie van de 'academische werkplaatsen' die de zorg al enige tijd kent.

Deze vorm van samenwerking biedt kansen om te voldoen aan drie belangrijke randvoorwaarden voor het gebruik van op onderzoek gebaseerde kennis in de onderwijspraktijk:

1. In de werkplaatsen werken onderzoekers van hogescholen, universiteiten en onderwijsprofessionals (practoren, docenten en ander onderwijzend personeel, teamleiders, directeuren en bestuurders) aan gezamenlijke ambities, waarbij kennis wordt uitgewisseld en praktijkgericht onderzoek wordt uitgevoerd.
2. Er is sprake van co-creatie van kennis: de onderzoeksprojecten worden gezamenlijk opgezet en uitgevoerd, de resultaten worden gedeeld en als gezamenlijk eigendom ervaren.
3. Het onderzoek binnen de werkplaatsen wordt zo opgezet, dat de resultaten van de samenwerking niet alleen leiden tot verbetering en vernieuwing van het onderwijs in de opleidingen van de werkplaats zelf, maar ook bijdragen aan het vergroten van de kennisbasis voor het gehele (Nederlandse) onderwijs.

In het mbo zijn er mogelijkheden om ook het werkveld waarvoor de deelnemers worden opgeleid bij deze samenwerking te betrekken. Als dit een meerwaarde biedt, wordt deze uitbreiding gestimuleerd. Ook kunnen practoren vanuit de mbo- instellingen deel uitmaken van het samenwerkingsverband dat de werkplaats vormt. Deelname van practoren in de werkplaats is gewenst.

2.2 Concept werkplaats onderwijsonderzoek: doelstellingen

Het doel van de werkplaats onderwijsonderzoek is het verhogen van de kwaliteit van de onderwijspraktijk door:

1. het met (wetenschappelijke) kennis onderbouwd (evidence informed) handelen van onderwijzend personeel te vergroten;
2. kennis te ontwikkelen en ontsluiten die op regionaal (en mogelijk landelijk) niveau leidt tot een kennisbasis bij onderwijsprofessionals;
3. de hogescholen en universiteiten een structurele verbinding met de onderwijspraktijk te bieden voor onderzoek en opleiding.

De volgende activiteiten dragen bij aan de verwezenlijking van deze doelstellingen:

1. het uitvoeren van praktijkgericht onderzoek gericht op onderwijsontwikkeling (gekoppeld aan vragen die voortkomen uit de praktijk);

2. het ontsluiten, toepasbaar maken en genereren van (recent) wetenschappelijk onderzoek, op basis van ontwikkelingsvragen van betrokken opleidingen;
3. het bevorderen van kennistransfer tussen de betrokken besturen/opleidingen en hogeschool/ universiteit van de eigen onderwijswerkplaats, alsook op regionaal en landelijk niveau;
4. het creëren van korte lijnen tussen onderzoekers, studenten uit het hoger onderwijs en onderwijs-professionals;
5. het bevorderen van een onderzoekscultuur in de deelnemende onderwijsinstellingen waarin voor het nemen van beslissingen gebruik wordt gemaakt van beschikbare kennis en/of nieuw onderzoek wordt opgezet;
6. praktijkgericht onderzoek inzetten door het betrekken van (studenten van) opleidingen.

Als definitie voor praktijkgericht onderzoek wordt gehanteerd:

Praktijkgericht onderzoek is onderzoek waarvan de vraagstelling voortkomt uit en wordt geformuleerd met de onderwijspraktijk en wordt uitgevoerd in en met die praktijk. Praktijkgericht onderzoek levert kennis, inzichten en/of concrete producten die bijdragen aan de ontwikkeling van de onderwijspraktijk (door schoolontwikkeling en professionalisering) en aan het vergroten van de wetenschappelijke kennisbasis over onderwijs.

Het onderzoek dat in de werkplaats onderwijsonderzoek wordt uitgevoerd, kenmerkt zich door:

1. specifieke thematieken: het onderzoek richt zich op actuele vraagstukken, in dit geval rondom ict en leren of rondom burgerschap (zie verder paragraaf 2.4);
2. specifieke samenwerking: het onderzoek wordt door zowel onderzoekers als onderwijspersoneel van de scholen gedragen en waar mogelijk gezamenlijk uitgevoerd;
3. specifieke resultaten: het onderzoek levert kennis over praktijkrelevante vragen, inzichten en aanpakken voor effectieve schoolontwikkeling.

Het accent in de werkplaats ligt op praktijkgericht onderzoek, maar er kan ook aanleiding zijn voor praktijkonderzoek binnen de eigen opleidingscontext of (indien mogelijk en gewenst) voor fundamenteel wetenschappelijk onderzoek.

2.3 Duur werkplaatsen

Een werkplaats onderwijsonderzoek zou idealiter tenminste vier jaar moeten duren om de beoogde resultaten te laten zien, zo wijzen de ervaringen in de zorg uit. De werkplaatsen mbo die in dit plan worden voorgesteld, kennen een duur van 2 jaar. Na 2 jaar worden de werkplaatsen geëvalueerd door NRO en OCW, en wordt gezien of deze met 2 jaar worden verlengd. De start van de werkplaatsen is beoogd op 1 oktober 2018.

2.4 Thema's ict en leren en burgerschap

Voor de in deze call for proposals genoemde werkplaatsen zijn twee onderwerpen geïdentificeerd door het Ministerie van OCW die vragen om onderwijsvernieuwing en daaraan gekoppeld onderzoek:

- ict en leren;
- burgerschap.

Deze thema's kunnen in de werkplaatsen zelf nader worden uitgewerkt, maar wel binnen de kaders die hieronder worden aangegeven.

2.4.1 Ict en leren

Context van het thema

Onze kenniseconomie stelt steeds hogere eisen aan mensen. Studenten in het mbo, maar ook werkkenden, moeten steeds meer kennen en kunnen en continu kunnen (en willen) doorleren. Hierbij heeft het mbo te maken met een grote diversiteit in studenten. Om deze studenten, met zeer verschillende talenten, achtergronden en behoeften, zo goed mogelijk te bedienen is maatwerk in onderwijs en leren nodig. Dit is niet nieuw in het onderwijs, maar wel extra belangrijk in een tijd waar beroepseisen door technologische ontwikkelingen snel veranderen en (door)leren steeds belangrijker geworden is. Een goede inzet van de huidige mogelijkheden van (leer)technologie en van digitale leermiddelen zou hierbij kunnen helpen, met name voor meer maatwerk (b.v. meer modulair en online onderwijs), meer gepersonaliseerd leren (b.v. lesmateriaal dat zich tijdens het leren dynamisch aanpast of dat na een korte test het niveau van de student inschat en daarop content aanbiedt) en meer activerend leren ('aan' zetten van de student, b.v. meer aansluiten bij voorkennis student, inzet van gametechnieken en -technologie).

Kern van het onderwijs is en blijft de relatie tussen studenten, en docenten en begeleiders, maar ook

de relatie tussen studenten onderling. Digitale leermiddelen en inzet van leertechnologie, zoals adaptief leermateriaal, gametechnieken of een virtual reality-omgeving (b.v. simulatie van een deel van de beroepswerkzaamheden en -omgeving), kunnen wellicht helpen bij het motiveren van studenten tot leren, bij het bereiken van betere leerresultaten, bij het vrijmaken van interactietijd tussen docent en studenten (b.v. door basisinstructies op een andere wijze aan te bieden, 'flipping the classroom' of door digitale oefenopgaven en controle daarvan), en bij het zo optimaal mogelijk benutten van deze tijd.

Ook kunnen digitale leermiddelen en andere vormen van het geven van onderwijs (b.v. deels online (op afstand) en deels in de klas (het zogenaamde 'blended leren')), wellicht helpen bij het lesgeven aan nieuwe doelgroepen, zoals werkenden, en bij het rekening houden met reeds opgedane kennis/ervaringen (door deze b.v. tevoren te toetsen en lesmateriaal adaptief aan te bieden) en met de combinatie tussen werk, leren en zorg. In het leren van werkenden gaat het meestal niet om diploma-gerichte opleidingen, maar vaak om cursussen en informeel leren op de werkplek. Zeker in het onderwijs voor volwassenen is steeds meer behoefte aan certificaten voor onderdelen van opleidingen, korte cursussen om specifieke nieuwe kennis op te doen, en het valideren van kennis en ervaring. Digitalisering en leertechnologie maken nieuwe vormen van onderwijs mogelijk: minder tijd- en plaatsafhankelijk, met andere vormen van toetsing en certificering (b.v. microcredentials en badges), met nieuwe manieren van interactie (peer-feedback) en online community-vorming.

Verder vervagen in het huidige onderwijs de grenzen. Er zijn vmbo- en havo- leerlingen die al beginnen in het mbo of hbo in hun laatste jaar, er zijn samenwerkingsinstellingen en joint degrees en er zijn mogelijkheden om keuzedelen of schakeltrajecten te volgen bij andere instellingen. Ook wordt onderwijs niet alleen binnen de muren van een instelling gegeven, maar samen met bedrijven en instellingen vanuit de beroepspraktijk. Via internet wordt onderwijs uit de hele wereld voor studenten toegankelijk. Er is sprake van een steeds verdergaande flexibilisering, met een groot aantal experimenten (b.v. keuzedelen, vouchers etc.).

Al deze ontwikkelingen tenderen naar onderwijs dat meer gericht is op het individu in plaats van op instellingen en organisatiestructuren. Tegelijkertijd hebben mbo-studenten nog steeds behoefte aan een helder curriculum, met een logische samenhang tussen onderwijseenheden, dat garandeert dat ze straks over het gewenste vakmanschap beschikken. Studenten willen meestal hun onderwijs niet zelf bij elkaar 'shoppen'. Persoonlijk contact met docenten en studenten wordt zeer gewaardeerd. Studenten willen niet te veel alleen, of op afstand, achter een computer zitten. Ook kan niet iedere student regie over zijn/haar leerproces voeren. Meer maatwerk en meer activerend leren door inzet van digitale leermiddelen en leertechnologie moet wel met deze behoeften en kenmerken van de doelgroep (van initiële, veelal minderjarige studenten) rekening houden. Die kunnen overigens voor de doelgroep van werkenden weer anders zijn.

Inzet van digitale leermiddelen en van leertechnologie voor meer maatwerk en activerend leren vraagt om extra competenties bij studenten en docenten, en stelt eisen aan de organisatie en de digitale infrastructuur binnen en buiten de school. Het gaat om aanpassing van het curriculum (curriculumvernieuwing en – ontwerp, balans tussen techniek – vakinhoud – didactiek), nieuwe vaardigheden bij docenten(-teams) en studenten (o.a. digitale geletterdheid, leren en lesgeven met ict) en in de organisatie (o.a. plannen en organiseren van het onderwijs, ict- ondersteuning).

Specificering onderzoeksthema's en resultaten

Binnen het onderwijs zijn er diverse mogelijkheden voor het inzetten van ict en leertechnologie (ook wel 'EdTech'), met als doel meer of dieper leren mogelijk te maken. Een van de te subsidiëren werkplaatsen dient het gebruik van ict voor meer maatwerk en activerend leren in het mbo-onderwijs als onderwerp van onderzoek te hebben. Bij het onderzoek binnen deze werkplaats wordt gedacht aan onderwerpen als het onderzoeken van de effecten van gepersonaliseerd leren met ict op motivatie, prestaties en uitval, de relatie tussen technologie, didactiek en pedagogiek en de effectiviteit van de inzet van verschillende ict-mogelijkheden voor verschillende doelgroepen (wat werkt wel/niet voor welke doelgroep en op welke wijze?).

In de loop van 2018 gaat een project gericht op het versterken en verbinden van communities over ict en leren in het mbo van start. Dit project is geïnitieerd door OCW. Instellingen, docenten en onderzoekers kunnen hier kennis, goede voorbeelden en vragen delen om zo van elkaar te leren en hierin zoveel mogelijk gezamenlijk op te trekken. De onderzoekswerkplaats 'ict en leren' dient met deze community (communities) verbonden te worden.

Ook los van deze community of practice dienen de resultaten van het onderzoek breed toegankelijk te worden gemaakt binnen het mbo. Inzichten dienen op diverse manieren verspreid te worden met oog voor de lastige aspecten van dergelijke transfer-activiteiten (zoals het 'not invented here'-syndroom)

en met oog voor verschillende doelgroepen: van docenten tot en met bestuurders en beleidsmakers. Ook de totstandkoming van producten die voortvloeien uit het onderzoek (leergang, lesmateriaal, checklists etc.) dient in het voorstel zichtbaar gemaakt te worden.

2.4.2 Burgerschap

Context van het thema burgerschap

Versterking van het burgerschapsonderwijs is noodzakelijk vanwege de snel veranderende maatschappij, de invloed van sociale media op het dagelijks functioneren en discussies in de samenleving over actuele thema's en in reactie op internationale gebeurtenissen. Dit blijkt o.a. uit onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs en uit het rapport van KBA/ResearchNed over de kwaliteit van het burgerschapsonderwijs.

In de Tweede Kamerbrief 'Versterking burgerschapsonderwijs' van 7 februari 2017 is aangekondigd dat samen met de MBO Raad een burgerschapsagenda voor het mbo zal worden vormgegeven en dat er meer aandacht komt voor de zogenoemde 'Bildung' in de lerarenopleidingen. Deze *Burgerschapsagenda mbo 2017-2021. Een impuls voor burgerschapsonderwijs* van de MBO Raad en het Ministerie van OCW is vervolgens op 14 september 2017 gepresenteerd en aan de Tweede Kamer aangeboden (zie bijlage op de financieringspagina waarop deze call is aangekondigd). Een van de vier doelstellingen om het burgerschapsonderwijs in het mbo te versterken is het formuleren van een heldere, gemeenschappelijk visie op burgerschap in het mbo d.m.v. praktijkgericht onderzoek.

De burgerschapsagenda zegt hierover:

"Om het burgerschapsonderwijs in het mbo een impuls te geven, kan het behulpzaam zijn om gemeenschappelijke en voor het mbo kenmerkende uitgangspunten te formuleren. Relevant wetenschappelijk onderzoek en gericht onderzoek naar de bestaande praktijk in het burgerschapsonderwijs, (uitgevoerd door onder anderen practoren) in samenwerking met docenten en studenten, bieden hiervoor handvatten. Het onderzoek zal eveneens verkennen op welke wijze er binnen het mbo recht kan worden gedaan aan de verschillende doelgroepen en hoe eerdere ervaringen van studenten kunnen worden gehonoreerd. Denk hierbij aan de aansluiting op het voortgezet onderwijs (zie 4.2, doorlopende leerlijn), maar ook aan het benutten van buitenschoolse ervaringen.

"In het onderzoek zullen onder meer de volgende vragen centraal staan: welke gemeenschappelijke uitgangspunten kunnen we benoemen voor burgerschapsonderwijs in het mbo? Op welke wijze kan het mbo aansluiten bij reeds opgedane ervaringen in het eerdere onderwijs, bij het dagelijks leven en bij de ervaringen in de beroepspraktijk van de student? Is het wenselijk om burgerschapscompetenties in het mbo te meten? Hoe gaan mbo-scholen om met het stellen van burgerschapsdoelen? Op welke wijze kunnen zij een stevige pedagogische visie ontwikkelen? Hoe realiseren zij deze in verschillende contexten en wat zijn de effecten?

"De uitkomsten van het onderzoek zullen betrokken worden bij de doorontwikkeling van de gemeenschappelijke visie op burgerschapsonderwijs. Ook zullen de resultaten benut worden om scholen handvatten te bieden zodat zij deze visie kunnen spiegelen aan hun eigen (school)visie op burgerschapsonderwijs. De schoolvisie is integraal onderdeel van de brede onderwijsvisie van de school en tevens hulpmiddel om een concrete vertaalslag te maken naar onderwijsdoelen en onderwijsactiviteiten gericht op burgerschapsvorming. Het meetbaar maken van burgerschapscompetenties bij studenten is hierbij een belangrijk onderdeel. Dit biedt houvast bij het vaststellen van de inspanningsverplichting die van de student wordt gevraagd."

Aanvullende vragen zijn:

1. Wat is de manier waarop mbo-scholen een visie op burgerschap ontwikkelen en vervolgens uitwerken? (Kan dit beter, en hoe?)
2. Wat is de manier waarop scholen hun burgerschapsvisie in de praktijk brengen en realiseren, en worden de gestelde doelen gehaald?

Specificering onderzoeksthema's en resultaten

In het plan van aanpak dient het consortium expliciet aan te geven op welke van de in het bovenstaande citaat genoemde vragen antwoorden zullen worden gegeven en welke aanpakken hiervoor zullen worden gebruikt.

De resultaten van het onderzoek dienen actief en breed toegankelijk te worden gemaakt voor direct belanghebbenden (denk bv. aan andere scholen en docententeams, binnen en buiten het eigen ROC of aan andere onderzoeksgroepen en onderzoekswerkplaatsen). In de aanvraag dient inzichtelijk gemaakt te worden op welke wijze dit zal gebeuren.

Hiernaast gelden de volgende aandachtspunten:

1. het onderzoek dient bij te dragen aan een gedeelde visie op burgerschapsonderwijs voor de hele mbo-sector op een zo concreet mogelijk niveau;
2. het onderzoek dient aan te sluiten bij de bestaande wet- en regelgeving omtrent burgerschap;
3. bestaande literatuur over burgerschap in relatie tot onderwijs dient meegenomen te worden in het onderzoek alsook hoe burgerschap in andere onderwijssectoren en andere landen wordt vormgegeven;
4. er wordt een klankbordgroep ingericht waaraan de MBO Raad en/of de mbo-instellingen deelnemen. Deze klankbordgroep reflecteert tussentijds op de activiteiten in relatie tot de doelstelling en spreekt zich uit of het project zich in een richting beweegt die aansluit bij de doelstellingen;
5. er dient aandacht te zijn voor de manieren waarop burgerschapscompetenties bij studenten meetbaar of merkbaar kunnen worden gemaakt indien gewenst, en manieren waarop houvast kan worden geboden bij het vaststellen van de inspanningsverplichting die van de student wordt gevraagd;
6. een beschrijving van de eisen over de inrichting en vormgeving van het burgerschapsonderwijs waaraan volgens het consortium ten minste voldaan moet worden;
7. een beschrijving van de te verwachten effecten op studenten, docenten en de maatschappij van een andere inrichting van het burgerschapsonderwijs;
8. deelname van practoraten in de werkplaats is gewenst.

2.5 Plan van aanpak

Aanvragen voor financiering dienen te bestaan uit een plan van aanpak voor de inrichting van een werkplaats onderzoek, zoals aangegeven in de paragrafen 2.1 tot en met 2.4. In dit plan van aanpak dient duidelijk gemaakt te worden welk thema wordt gekozen, welke doelen men wil realiseren en welke concrete activiteiten en werkwijzen men onderneemt om tot een samenwerking te komen die gericht is op het vormgeven, uitvoeren en toepassen van (resultaten van) praktijkgericht onderzoek. Het plan van aanpak dient de mogelijkheid te bieden voor een tussenbalans na ruim anderhalf jaar om daarmee te kunnen beoordelen of voortzetting gewenst is en in welke vorm. De aanvragen subsidie heeft betrekking op de activiteiten in de eerste twee jaar.

In het plan van aanpak wordt in ieder geval ingegaan op de volgende vragen:

1. Op welke manier wil het consortium invulling geven aan de vraagstukken zoals die in paragraaf 2.4.1 dan wel 2.4.2 zijn geformuleerd?
2. Hoe wil het consortium van schoolontwikkelingsvragen tot onderzoeksvragen komen binnen het thema ict en leren of burgerschap?
3. Hoe wil het consortium vormgeven aan betrokkenheid van mbo- onderwijspersoneel, mbo-studenten, practoren, lectoren/docent- onderzoekers vanuit het hbo en academische onderzoekers? Hoe wil het consortium de werkwijze binnen de werkplaats laten aansluiten bij het (meerjarig) beleid van de onderwijsinstellingen?
4. Op welke wijze hebben de deelnemende partijen in het consortium een gelijkwaardige positie en samenwerking? Op welke wijze wordt deze gelijkwaardigheid gerealiseerd? Zijn practoren betrokken bij de werkplaats, en zo ja, op welke wijze?
5. Hoe willen de partijen in het consortium een duurzame samenwerking inrichten?
6. Op welke wijze zal het consortium invulling geven aan de functie van coördinator die belast wordt met het coördineren van de werkplaats en het contact onderhoudt met het NRO?
7. Op welke wijze wil het consortium actieve bestuurlijke betrokkenheid en commitment bij de uitwerking van de werkplaats onderzoek vormgeven, en actieve participatie en borging op de verschillende niveaus (bestuurs-, opleidings- en teamniveau) bewerkstelligen?
8. Welk doel streeft het consortium na binnen de eerste twee jaar?
9. Hoe worden de eventuele volgende twee jaar ingevuld?
10. Welke output wenst het consortium na afloop van de subsidieperiode op te leveren? (indicatie)
11. Op welke wijze gaat de samenwerking in de werkplaats leiden tot een betere aansluiting van (wetenschappelijk en toegepast) onderzoek bij de onderwijspraktijk?
12. Op welke wijze gaat kennistransfer plaatsvinden: a) binnen de participerende onderwijsinstellingen en b) naar andere mbo-instellingen in Nederland?
13. Vindt er samenwerking plaats met het afnemende werkveld en zo ja, op welke wijze?

De criteria waarop het plan beoordeeld wordt staan beschreven in paragraaf 4.2.

3 Richtlijnen voor aanvragers

3.1 Wie kan aanvragen

Aanvragen kunnen uitsluitend worden ingediend door consortia, dat wil zeggen samenwerkingsver-

banden, van Nederlandse besturen van mbo-instellingen en Nederlandse (onderzoeksinstellingen die gelieerd zijn aan) universiteiten en Nederlandse hogescholen.

Een consortium bestaat minimaal uit één mbo-instelling, lectoren/(docent-) onderzoekers verbonden aan ten minste één hogeschool en onderzoekers verbonden aan ten minste één universiteit. Bij voorkeur maken (ook) practoraten deel uit van een consortium.

Elk lid van een consortium (individuele lector/docent-onderzoeker werkzaam aan een hogeschool, universitair onderzoeker en elke mbo-instelling) mag maximaal één aanvraag indienen als hoofdaanvrager of medeaanvrager en dus géén deel uitmaken van een ander consortium dat een aanvraag in wil dienen in deze subsidieronde.

Het consortium dient de aanvraag gezamenlijk op te stellen, dit moet blijken uit de onderzoeks aanvraag. Uit het aanvraagformulier moet tevens blijken dat de vraagstelling direct afkomstig is uit de onderwijspraktijk en dat de consortium- partners daadwerkelijk gezamenlijk het onderzoek uitvoeren en invulling geven aan de implementatie van de uitkomsten in hun praktijk.

Binnen elk consortium is een beoogd projectleider vanuit het mbo hoofdaanvrager (penvoerder). Gedurende de beoordelingsprocedure en na eventuele toekenning fungeert deze penvoerder als contactpersoon voor het NRO.

Alle leden van het consortium dienen gedurende de periode waarover financiering wordt gevraagd effectief betrokken te zijn bij het onderzoek waarop de aanvraag betrekking heeft. De instellingen waarbij zij in dienst zijn, dienen hen daarbij in de gelegenheid te stellen het onderzoek op een adequate manier uit te (laten) voeren en het voornemen te hebben om de resultaten te implementeren.

Voor de volledigheid wordt hierbij opgemerkt dat leden van de programmaraden, programmacommissies en de Stuurgroep van het NRO niet van deelname aan de subsidieronde uitgesloten zijn. Zij vallen onder de geldende definities van 'aanvrager'. In de beoordelingsprocedure is, conform de NWO Gedragscode Belangenverstrengeling, waarborging voor het omgaan met mogelijke betrokkenheid van leden van de programmaraden, programmacommissies en de Stuurgroep van het NRO ingebouwd. Leden van de beoordelingscommissie daarentegen kunnen niet tevens aanvrager in dezelfde ronde zijn.

3.2 Wat kan aangevraagd worden

Voor deze subsidieronde Werkplaatsen onderwijsonderzoek mbo is een totaalbudget van 800.000 euro beschikbaar. Aanvragen kunnen worden ingediend met een looptijd van 2 jaar en een budget van maximaal 400.000 euro per werkplaats.

Er kan subsidie worden aangevraagd ter dekking van zowel de direct aan het project verbonden personele als materiële kosten. Alle kosten dienen inhoudelijk gemotiveerd te worden. Er kan alleen subsidie worden aangevraagd voor de kosten van personen en instellingen die in Nederland gevestigd zijn.

Het consortium dient bij te dragen aan de financiering van de werkplaats in de vorm van personele en/of materiële bijdragen. Deze bijdrage mag in geld zijn, maar ook in de vorm van personele inzet. De rol en de garantie van cofinanciering dienen duidelijk worden geëxpliciteerd in het aanvraagformulier. De cofinanciering dient 40% te bedragen van het totale projectbudget. Bij een aanvraag van 400.000 euro komt de cofinanciering dus uit op 266.667 euro.

De programmaraad behoudt zich het recht voor bij de toekenning van een subsidie, vanwege budgettaire en inhoudelijke overwegingen, niet het gehele aangevraagde budget toe te kennen.

3.2.1 Personele kosten

Subsidie kan worden aangevraagd voor de salariskosten van het ten behoeve van de werkplaats onderwijsonderzoek aan te stellen personeel. Voor deze personele kosten wordt onderscheid gemaakt in personeel aan onderwijs- en onderzoeksinstellingen gefinancierd met publieke middelen en personeel aan overige onderzoeksinstituten.

3.2.1.1 Personeel aan onderwijs- en onderzoeksinstituten gefinancierd met publieke middelen (universiteiten, middelbaar of hoger beroepsonderwijs)

Voor personeel aan onderwijs- en onderzoeksinstituten gefinancierd met publieke middelen wordt het volgende onderscheid gemaakt:

- Promovendi en postdocs (aangesteld aan een universiteit)
Voor de aanstelling van promovendi en postdocs op het project is het met de VSNU gesloten Akkoord Bekostiging Wetenschappelijk Onderzoek inclusief bijbehorende meest recente salaristarieven <http://www.nwo.nl/financiering/hoe-werkt-dat/salaristabellen> van toepassing.
Bij een voltijdsaanstelling wordt een maximale benchfee van 5.000 euro ter beschikking gesteld. Bij een aanstelling in deeltijd wordt de benchfee naar rato toegekend. Deze benchfee is bedoeld voor kosten ter stimulering van de wetenschappelijke carrière van de door het NRO gefinancierde onderzoeker (bijvoorbeeld congresbezoek, publicatie van de dissertatie).
- Overig personeel
Overig personeel aan onderwijs- en onderzoeksinstituten gefinancierd met publieke middelen, waaronder personeel met een vast dienstverband, moeten uitgaan van de volgende maximale tarieven (uur/dag) gebaseerd op de Handleiding Overheidstarieven 2017:

Secretariaat	€ 53/424
Junior/onderzoeksassistente WP en NWP/docenten	€ 72/576
Medior/universitair docenten/docent-onderzoekers	€ 87/696
Senior/universitair hoofd/docenten	€ 95/760
Directie/hoogleraar/lector	€ 119/952

De genoemde tarieven zijn gebaseerd op het kostendekkend tarief inclusief de hierbij geldende opslagen. Het kostendekkend tarief omvat het gemiddeld bruto salaris inclusief verwachte loonontwikkeling, vakantie-uitkering, eindejaarsuitkering, werkgeverslasten plus een opslag voor overhead.

3.2.1.2 Personeel aan overige organisaties

Personeel aan overige organisaties moet uitgaan van de volgende maximale tarieven (uur/dag) gebaseerd op de Handleiding Overheidstarieven 2017:

Ondersteuning	€ 55/440
Junior	€ 81/648
Medior	€ 130/1.040
Senior/directie	€ 139/1.112

De genoemde tarieven zijn gebaseerd op het kosten-plus tarief exclusief btw, inclusief de hierbij geldende opslagen. Het kosten-plus tarief omvat het gemiddeld bruto salaris inclusief verwachte loonontwikkeling, vakantie-uitkering, eindejaarsuitkering, werkgeverslasten, een opslag voor overhead plus een winstopslag.

Op www.nro.nl/projectbeheer de Handleiding Overheidstarieven 2017 te vinden met hierin een nadere toelichting op bovenstaande tarieven.

In de aanvraag dient te worden aangegeven hoe de aangevraagde personele kosten verdeeld worden over de verschillende leden van het consortium (indien van toepassing) met de overwegingen achter deze verdeling. In de aanvraag worden per type personeel de dagtarieven opgenomen met een maximum van bovenstaande tarieven; een lager tarief mag worden opgenomen. Deze tarieven zijn vervolgens bindend. Dit betekent dat de in de aanvraag op te nemen uurtarieven worden aangehouden bij een eventuele toekenning en uiteindelijke subsidievestiging.

De hoofdaanvrager is verantwoordelijk voor de verdeling van het budget over de leden van het consortium. Ten behoeve van de samenwerking tussen de consortiumpartners en ter voorkoming van de afdracht van btw kan een overeenkomst worden opgesteld. Voor een voorbeeld van een dergelijke kostendeelovereenkomst zie www.nro.nl/projectbeheer.

3.2.2 Materiële kosten

In een aanvraag kan subsidie worden aangevraagd ter dekking van materiële kosten, zoals:

- de aanschaf van speciaal voor het onderzoek benodigde apparatuur, gebruiksvoorwerpen;
- kosten voor het houden van enquêtes, het doen van experimenten en testonderzoek, en de aanschaf van databestanden;
- reizen die noodzakelijk zijn in verband met de activiteiten binnen de werkplaats;
- studentassistente;
- kosten die verband houden met disseminatie van onderzoeksresultaten, op toegankelijke wijze ter

beschikking stellen van onderzoeksdata, kennisoverdracht en kennisbenutting.

De kosten van apparatuur, van verbruiksgoederen of van administratieve of technische hulp die tot het gebruikelijke voorzieningenpakket van een onderzoeksinstelling gerekend moeten worden, en de kosten voor computergebruik bij rekencentra, alsmede voor het gebruik van laboratoria komen niet in aanmerking voor subsidiëring, tenzij het onderzoek een gebruik van faciliteiten met zich meebrengt dat aantoonbaar uitgaat boven het normale gebruik. Uitsluitend kosten die rechtstreeks voortvloeien uit de werkzaamheden binnen de werkplaats zijn subsidiabel. Er kunnen derhalve bijvoorbeeld geen huisvestings-, overhead-, onderhouds- of afschrijvingskosten uit het materiële budget worden bekostigd.

Congresbezoek van promovendi en postdocs wordt bekostigd vanuit de benchfee. Dit betreft een vergoeding van maximaal 5.000 euro. Congresbezoek voor het overige personeel kan worden aangevraagd als 'congreskosten overig personeel'.

Materiële kosten dienen zowel inhoudelijk gemotiveerd als financieel onderbouwd te worden. De programmaraad behoudt zich het recht voor bij de toekenning van een subsidie, vanwege budgettaire overwegingen, niet het gehele aangevraagde materiële budget toe te kennen

Kennisbenutting

Kosten voor kennisbenutting betreffen bijvoorbeeld:

- kosten voor het ontwikkelen van een handleiding, checklist, app, website, toets- of lesmateriaal (ontwerp, vormgeving, drukwerk, beeldmateriaal, redactie);
- kosten voor het organiseren van bijeenkomsten voor (specifieke) doelgroepen om eindresultaten te presenteren.

De kosten voor kennisbenutting moeten gespecificeerd en toegelicht worden in de begroting van de aanvraag. Kosten van personeel binnen het consortium voor kennisbenuttingsactiviteiten worden in het aanvraagformulier opgegeven onder 'personele kosten' en niet onder de post 'kennisbenutting', die valt onder 'materiële kosten'.

Als richtlijn wordt aangehouden dat ongeveer 5% van de totaal aan te vragen subsidie moet worden besteed aan kennisbenutting. Een hoger percentage is goed mogelijk, mits de opgevoerde bedragen helder beargumenteerd worden.

Bij de inhoudelijke beoordeling van de aanvragen, zal de beoordelingscommissie nadrukkelijk aandacht besteden aan de plannen voor kennisbenutting.

Aanvragers wordt geadviseerd een concrete en realistische omschrijving te geven van op te leveren producten en activiteiten, met bijbehorende begroting.

Bij alle producten en activiteiten dient te worden omschreven:

- wie de doelgroep vormen,
- hoe deze doelgroep betrokken wordt bij de ontwikkeling van het product of de activiteit, en
- hoe de verspreiding en implementatie van het product of de kennis bevorderd wordt.

Materiële kosten dienen zowel inhoudelijk gemotiveerd als financieel onderbouwd te worden.

3.3 Wanneer kan aangevraagd worden

De sluitingsdatum voor het indienen van intentieverklaringen is **27 maart 2018**, om **14:00 uur**. Hierbij geeft u reeds aan voor welk van de twee thema's u een voorstel in wilt dienen.

De sluitingsdatum voor het indienen van aanvragen is **17 april 2018**, om **14:00 uur**.

Aanvragen die na de deadline zijn ingediend worden niet meegenomen in de procedure.

3.4 Het opstellen van de aanvraag

Voor het opstellen van de aanvraag dient u gebruik te maken van het aanvraagformulier dat door het NRO beschikbaar is gesteld.

Uw aanvraag dient in het Nederlands te worden opgesteld.

Disciplinecodes

Het is verplicht om in het aanvraagformulier een of meerdere disciplinecode(s) in te vullen die van toepassing is/zijn op het voorgestelde onderzoek. U kunt hiervoor alleen gebruik maken van de NWO-disciplinecodes, te vinden via www.nwo.nl/disciplinecodes. Het is verplicht om deze informatie

ook in ISAAC in te vullen in het tabblad "Algemeen" bij "Disciplines" voor u de aanvraag indient. In zowel het aanvraagformulier als ISAAC hoort daar in ieder geval altijd de disciplinecode voor "Onderwijswetenschappen" (41.90.00) tussen te staan. U zet in rangorde van boven naar onder de belangrijkste (sub)disciplines.

3.5 Subsidievoorwaarden

Op alle aanvragen zijn de NWO-subsidieregeling 2017 en het Akkoord bekostiging wetenschappelijk onderzoek van toepassing.

Letter(s) of commitment

Bij het indienen van de aanvraag moet het financieel commitment van partner(s) worden bevestigd met een 'letter of commitment'. Deze brief bestaat uit een expliciete verklaring van de overeengekomen financiële en/of gekapitaliseerde personele en/of materiële bijdrage, een toelichting op hoe de cofinanciering wordt ingezet en een toelichting op hoe de resultaten van het onderzoek zullen bijdragen aan de beleids- of praktijkontwikkeling. De in de brief vermelde bedragen moeten overeenkomen met de bedragen in het budget van de aanvraag. Daarnaast dient een partner zich in de 'letter of commitment' bereid te verklaren om, indien de subsidie wordt toegekend, verdere afspraken vast te leggen in een consortiumovereenkomst (zie hieronder). Per partner die bijdraagt aan de cofinanciering dient de 'letter of commitment' als bijlage bij de aanvraag te worden toegevoegd. Een basisformulier voor de letter of commitment vindt u op de financieringspagina en in ISAAC.

Consortiumovereenkomst

De consortiumpartners dienen voor aanvang van het project een overeenkomst te sluiten met betrekking tot de rechten (bijvoorbeeld copyrights, intellectueel eigendom etc.) op producten of zaken die binnen het project worden ontwikkeld. Daarnaast staan in deze overeenkomst afspraken over de consortium governance (die afdoende garantie moet bieden voor een effectieve samenwerking), financiën, waar van toepassing in te brengen basiskennis, aansprakelijkheid, geschillen en regeling van onderlinge informatieverstrekking.

Voorwaarden verplichte cofinanciering

De private en/of (semi-)publieke partners in het consortium dienen tezamen een concrete bijdrage te leveren aan het onderzoek. Daarmee is de cofinanciering vanuit het consortium 40% van het totale projectbudget.

De bijdrage in de vorm van cofinanciering moet in een brief bij de aanvraag bevestigd worden door de private en/of (semi-)publieke partners die als medefinancier optreden ('letter of commitment'; zie ook hierboven). Daarnaast moet de bijdrage van de partners duidelijk zijn uit de beschrijving van het project, de planning en het budget in de aanvraag. Tijdens de looptijd van het project dient de bijdrage te worden bijgehouden in de projectadministratie.

Er worden twee typen cofinanciering onderscheiden:

1. In-kind bijdragen
2. Cash bijdragen

In-kind bijdragen

Onder in-kind bijdragen wordt verstaan: op geld waardeerbare inbreng in een samenwerkingsproject die:

- a. niet direct of indirect afkomstig is van een onderzoeksorganisatie of een openbaar lichaam als bedoeld in de definitie van private bijdrage, en
- b. wordt berekend op basis van een voor de deelnemers aan een samenwerkingsproject gebruikelijke en controleerbare methode, die gebaseerd is op bedrijfseconomische grondslagen en normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd en die de deelnemers aan een samenwerkingsproject stelselmatig toepassen.

Voor de bepaling van de uurtarieven dient gebruik te worden gemaakt van de maximale tarieven zoals te vinden in hoofdstuk 3.2.1.

Open access

Alle publicaties van onderzoek die zijn gefinancierd op basis van toekenningen voortvloeiend uit deze call for proposals dienen onmiddellijk (op het moment van publicatie) wereldwijd vrij toegankelijk te

zijn (open access). Er zijn verschillende manieren voor onderzoekers om open access te publiceren. Een uitgebreide toelichting hierop vindt u op www.nwo.nl/openscience.

Projectresultaten moeten zo spoedig mogelijk worden gepubliceerd, ook wanneer sprake is van te verwachten exploitatierechten.

Datamanagement

Bij goed onderzoek hoort verantwoord datamanagement. Onderzoeksdata die voortkomen uit met publieke middelen gefinancierd onderzoek moeten zoveel mogelijk 'vrij' en duurzaam beschikbaar komen voor hergebruik door andere onderzoekers. Daarnaast is het belang van verantwoord datamanagement groot. Aanvragen dienen daarom te voldoen aan het datamanagementprotocol van NWO. Onderzoekers dienen in hun begroting ook rekening te houden met de personele en materiële kosten voor datamanagement. Dit protocol bestaat uit twee stappen:

1. Datamanagementparagraaf

De datamanagementparagraaf maakt deel uit van de uitgewerkte onderzoeksaanvraag. Onderzoekers dienen vier vragen te beantwoorden over datamanagement binnen hun beoogde onderzoeksproject. Zij worden dus gevraagd reeds voor aanvang van het onderzoek te bedenken hoe de verzamelde data geordend en gecategoriseerd moeten worden zodat zij vrij beschikbaar kunnen worden gesteld. Vaak zullen al bij het tot stand komen van de data en de analyse daarvan maatregelen getroffen moeten worden om opslag en deling later mogelijk te maken. Onderzoekers kunnen zelf aangeven welke onderzoeksdata zij voor opslag en hergebruik relevant achten.

2. Datamanagementplan

Na honorering van een aanvraag dient de onderzoeker de datamanagement*paragraaf* uit te werken tot een datamanagement*plan*.

Het datamanagementplan is een concrete uitwerking van de datamanagementparagraaf. De onderzoeker beschrijft in het plan of gebruik gemaakt wordt van bestaande data of dat het om een nieuwe dataverzameling gaat en hoe de dataverzameling dan FAIR: vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar gemaakt wordt.

Uiterlijk twee maanden na honorering van de aanvraag moet dat plan via ISAAC onder rapportage zijn ingediend bij het NRO. Het NRO keurt het plan zo snel mogelijk goed. Goedkeuring van het datamanagementplan door het NRO is voorwaarde voor de subsidieverlening. Het plan kan tijdens het onderzoek worden bijgesteld.

Meer informatie over het datamanagementprotocol van NWO staat op: www.nwo.nl/datamanagement. Daarnaast is informatie te vinden op de website van het Landelijk Coördinatiepunt Research Datamanagement: www.lcrdm.nl.

NARCIS

Bij aanvang van het onderzoek dient melding gemaakt te worden bij NARCIS, de Nederlandse onderzoekdatabank van Data Archiving and Networked Services (DANS) van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW). Dit ten behoeve van opname van de onderzoeksbeschrijving in de databank van NARCIS: www.narcis.nl. Het onderzoek wordt dan na aanmelding binnen 5 werkdagen opgenomen in NARCIS en krijgt daarbij een uniek onderzoeksnummer (OND-nummer). Daarmee is het bekend voor andere onderzoekers.

DANS

Alle producten en tussenproducten, met name databestanden met onderzoeksgegevens die zich lenen voor meervoudig gebruik dienen, geschoond van de vertrouwelijke gegevens, de gerubriceerde gegevens en de gegevens waarvan op grond van de wet- en regelgeving het openbaar maken achterwege moet blijven, binnen drie maanden na publicatie van een rapport door de subsidieontvanger aangeboden te worden aan het online archiveringssysteem EASY van Data Archiving and Networked Services (DANS) van de Koninklijke Akademie van Wetenschappen (KNAW, i.c. www.easy.dans.knaw.nl), onder vermelding van het unieke OND-nummer. Databestanden dienen voorzien te zijn van documentatie conform de richtlijnen van DANS. Na opname van de databestanden in EASY wordt een Persistent Identifier van het databestand toegekend door DANS.

NCO

Omvangrijke landelijk representatieve databestanden dienen ter beschikking te worden gesteld aan het CBS ten behoeve van het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs (NCO) dat onderdeel is van het NRO. Het NCO bepaalt of het wenselijk is dat deze verbinding met het NCO wordt gemaakt. Bij aanvang van het project wordt dit besproken met een van de coördinatoren van het NCO. Indien het NCO besluit om het bestand integraal onderdeel te laten zijn van het NCO, zullen instructies en

handleidingen worden verstrekt op basis waarvan de dataverzameling kan worden aangepast en informatie kan worden verstrekt aan de respondenten.

Na toekenning

Uiterste startdatum

Een toegekend project dient uiterlijk per 1 oktober 2018 te beginnen, anders kan het subsidiebesluit worden ingetrokken.

Voor de start van het project stuurt u de volgende startdocumenten toe aan het NRO:

- Een volledig ingevuld en ondertekend projectmeldingsformulier (PMF);
 - Bij iedere aanstelling van een promovendus of postdoc op het project stuurt u tevens een volledig ingevuld en ondertekend personeelsinformatieformulier (PIF) toe;
 - Een consortium agreement;
 - Een datamanagementplan;
 - Indien nodig een formulier 'intentieverklaring' ondertekend door alle partners in het consortium. Op dit formulier dient u ook aan te geven wie de coördinator van de werkplaats wordt die belast is met de dagelijkse gang van zaken. Dit hoeft niet dezelfde persoon te zijn als de projectleider. Het NRO-bureau bepaalt na toekenning of een formulier intentieverklaring gewenst is.
- U kunt alle documenten downloaden via www.nro.nl/projectbeheer.

Startgesprek

Het project zal aanvangen met een startgesprek met het NRO-bureau. Voor dit gesprek worden vertegenwoordigers van beide werkplaatsen die gehonoreerd zijn uitgenodigd.

Tussentijdse wijzigingen melden

Op de hoofdaanvrager van wie een project is gehonoreerd rust de verplichting om, conform de algemene subsidievoorwaarden, eventuele afwijkingen in de planning of uitvoering van het onderzoek, onmiddellijk en met redenen omkleed voor te leggen aan het NRO-bureau.

Voor budgetverschuivingen binnen het bij NRO aangevraagde budget geldt dat een verschuiving tussen personeel en materieel en binnen personeel altijd dient te worden voorgelegd aan het NRO. Een verschuiving binnen het materieel budget heeft alleen te worden voorgelegd indien:

- de verschuiving gevolgen heeft voor de inhoud, planning en/of beoogde opbrengsten van het onderzoek;
- de verschuiving groter is dan 20% van het totale materieel budget of groter is dan 5.000 euro.

Voor budgetveranderingen binnen de cofinanciering geldt dat deze alleen aan het NRO voorgelegd hoeven te worden indien ze invloed hebben op de hoogte van de cofinanciering.

Monitoring voortgang onderzoek en oplevering van tussentijdse resultaten Halverwege de looptijd van de werkplaats wordt door het NRO met vertegenwoordigers de voortgang van de werkplaats besproken en wordt verkend welke tussentijdse resultaten na het eerste jaar kunnen worden opgeleverd.

Het NRO monitort de voortgang en evalueert de resultaten van het gesubsidieerde onderzoek op basis van de in de aanvraag vermelde planning, budget (inclusief cofinanciering) en beoogde opbrengsten. Indien hierop een afwijking wordt geconstateerd, behoudt de programmaraad zich het recht voor betaling van tranches aan te houden, en de subsidie lager vast te stellen en/of in te trekken. Bij de toekenning van de subsidie ontvangt de hoofdaanvrager een nader uitgewerkte toetsings- en evaluatieprocedure.

Daarnaast verlangt het NRO dat gedurende de looptijd, en tot twee jaar na de looptijd van het project, iedere publicatie of andere vorm van output volgens het Standaard Evaluatie Protocol (SEP) afzonderlijk wordt geregistreerd in ISAAC; het elektronische indiensysteem van NWO op www.isaac.nwo.nl. Daar is een uitgebreide beschrijving te vinden van de stappen voor het registreren van producten in ISAAC.

Kennisbenutting

Het NRO zal tussentijds via de coördinator van de werkplaats contact houden met het consortium en ondersteuning bieden bij het verhogen van de bruikbaarheid en verspreiding van de resultaten van het project.

Beoordeling output

Het onderzoek is pas succesvol afgerond als minimaal de in de aanvraag genoemde output ter beschikking is gesteld en is goedgekeurd door de programmaraad. Indien uw project succesvol is afgerond zal de output op de website worden gepubliceerd.

Voor tijdens het project ontwikkelde producten geldt dat deze digitaal naar het NRO-bureau gestuurd moeten worden.

De einddatum van het gesubsidieerde traject via NRO is twee jaar na de start van de werkplaats. Op die datum dient een concept-inhoudelijk rapport van het project in het bezit van het NRO te zijn. Het inhoudelijk rapport dient een beschrijving te geven van de bereikte resultaten van de werkplaats in relatie tot de beschreven doelen en opbrengsten in het plan van aanpak van de werkplaats, inzicht te bieden in de wijze waarop deze zijn bereikt en adviezen te bevatten over de manier waarop anderen deze resultaten zouden kunnen gebruiken. De programmaraad beoordeelt het rapport tegen de achtergrond van de oorspronkelijke financieringsaanvraag en overige relevante documenten. Binnen dertig dagen na ontvangst van het rapport ontvangt de coördinator een reactie van de programmaraad. Indien nodig past het consortium het rapport aan waarna dit voor controle nogmaals aan de programmaraad wordt voorgelegd.

Over de wijze van aanlevering van alle overige output (bijvoorbeeld werkwijzen, beschrijvingen, materialen e.d.) die beoogd is in het plan van aanpak van de werkplaats onderwijsonderzoek dient met het NRO te worden overlegd.

Uiterlijk drie maanden na de einddatum dient tevens een verantwoording van de besteding van de subsidie te worden ingediend. Dit eindverslag bestaat uit twee onderdelen: 1) een beknopte beschrijving van het verloop van het project en de output, en 2) een financiële verantwoording van de personele en materiële kosten. Dit eindverslag dient ingediend te worden volgens een door het NRO te verstrekken format.

Na een positieve beoordeling door de programmaraad van het definitieve rapport en het eindverslag wordt de werkplaats beschouwd als succesvol afgerond, de subsidieperiode afgesloten en de definitieve subsidie vastgesteld.

Presentatie projecten

Regelmatig zal het NRO bijeenkomsten beleggen waar onderzoeken die zijn gehonoreerd gepresenteerd worden. Daarmee beoogt het NRO, conform de missie, bij te dragen aan het verbeteren en vernieuwen van het onderwijs. Uitvoerders van dit project worden geacht om aan de bijeenkomsten een bijdrage te leveren indien vanuit het NRO gewenst. Daarnaast wordt van de uitvoerders gevraagd om, in overleg met het NRO, hun resultaten te presenteren waar dat zinvol is.

3.6 Het indienen van een aanvraag

Het indienen van een aanvraag bij NWO kan alleen via ISAAC, het elektronisch aanvragingsysteem. Aanvragen die niet via ISAAC zijn ingediend, worden niet in behandeling genomen.

Een hoofdaanvrager is verplicht zijn/haar aanvraag via zijn/haar eigen ISAAC-account in te dienen. Indien de hoofdaanvrager nog geen ISAAC-account heeft, dient deze dat minimaal een week voor het indienen aan te maken. Dit is om eventuele aanmeldproblemen nog op tijd te kunnen verhelpen. Indien de hoofdaanvrager al een ISAAC-account heeft, hoeft deze geen nieuw account aan te maken om een nieuwe aanvraag in te dienen.

Bij het indienen van uw aanvraag in ISAAC dient u ook online nog gegevens in te voeren. Begin daarom ten minste één dag vóór de deadline van deze call for proposals met het indienen van uw aanvraag. Aanvragen die na de deadline worden ingediend, worden niet in behandeling genomen.

Wanneer een hoofd- en/of medeaanvrager bij een organisatie werkt die niet is opgenomen in de database van ISAAC, kan dit gemeld worden via relatiebeheer@nwo.nl. De organisatie zal dan worden toegevoegd. Aangezien enige dagen nodig zijn om het verzoek te verwerken, dient dit uiterlijk een week voor de deadline gemeld te worden.

Voor vragen van technische aard verzoeken wij u contact op te nemen met de ISAAC-helppes, zie paragraaf 5.1.2.

4 Beoordelingsprocedure

4.1 Procedure

De eerste stap in de beoordelingsprocedure is een toets of de aanvraag in behandeling genomen kan worden. Hiervoor worden de voorwaarden zoals beschreven in hoofdstuk 3 van deze call for proposals toegepast.

Voor alle bij de beoordeling en/of besluitneming betrokken personen en betrokken NWO-medewerkers is de NWO-code belangenverstrengeling van toepassing.

De datamanagementparagraaf in de aanvraag wordt niet beoordeeld en derhalve ook niet meegewogen in de beslissing om een aanvraag al of niet toe te kennen. De commissie kan wel advies geven met betrekking tot de datamanagementparagraaf. Na honorering van een aanvraag dient de onderzoeker de paragraaf uit te werken in een datamanagementplan. Aanvragers kunnen hierbij gebruik maken van het advies van de commissie.

NRO voorziet alle uitgewerkte aanvragen van een kwalificatie. Deze kwalificatie wordt aan de aanvrager bekend gemaakt bij het besluit over al dan niet toekennen van subsidie.

De kwalificatie kent de volgende categorieën:

- excellent
- zeer goed
- goed
- ontoereikend

Voor meer informatie over de kwalificaties zie: <http://www.nwo.nl/kwalificaties>.

In deze subsidieronde is gekozen voor een procedure met intentieverklaringen en uitgewerkte aanvragen.

De procedure bestaat uit de volgende stappen:

- Indiening van intentieverklaringen
- Indiening van aanvragen
- In behandeling nemen van de aanvragen
- Preadvisering beoordelingscommissie
- Mondeling of schriftelijk weerwoord
- Beoordeling door de beoordelingscommissie
- Besluitvorming programmaraad

Vanwege de in de beoordelingscommissie aanwezige expertise en het tijdpad voor de werkplaatsen is besloten gebruik te maken van de mogelijkheid gegeven bij artikel 2.2.4 van de NWO regeling subsidies (versie 1 mei 2017) om een afwijkende selectieprocedure te volgen ten aanzien van advisering, beoordeling en besluitvorming. Deze afwijking houdt in dat de beoordelingsprocedure zonder inschakeling van (buitenlandse) referenten zal worden uitgevoerd.

Op basis van het aantal aanvragen wordt bepaald op welke manier er mogelijkheid is tot weerwoord op de preadviezen: schriftelijk of mondeling. Tot en met zes ontvankelijke aanvragen wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid bij artikel 2.2.6 van de NWO Subsidieregeling (versie 1 mei 2017) om interviews te houden met de aanvragers. Wanneer er meer dan zes aanvragen ontvankelijk worden verklaard, wordt er gelegenheid gegeven tot schriftelijk weerwoord.

Indiening van intentieverklaringen

Door middel van een intentieverklaring geeft u aan dat u een aanvraag wilt indienen voor deze call for proposals. De intentieverklaring is bedoeld om het bureau te informeren ten behoeve van volgende stappen in de procedure.

Intentieverklaringen dienen uiterlijk **27 maart 2018, 14:00 uur** via ISAAC ingediend te zijn. Het indienen van een intentieverklaring is verplicht. In de samenvatting van de intentieverklaring geeft u aan voor welk thema u een aanvraag in wilt dienen. Dit thema is vervolgens bindend. Ontvangst van de intentieverklaring zal bevestigd worden aan de hoofdaanvrager. Het is mogelijk om een intentieverklaring in te trekken. U wordt gevraagd om dit via e-mail aan het NRO kenbaar te maken, en de intentieverklaring in ISAAC terug te trekken.

Indiening van aanvragen

Voor indiening van het voorstel is een standaardformulier beschikbaar. Aanvragers dienen zich te houden aan de in dit formulier opgenomen vragen en de toelichting hierop, alsmede aan de richtlijnen voor het maximale aantal woorden en pagina's.

Volledig ingevulde aanvraagformulieren dienen uiterlijk **17 april 2018, 14.00 uur** via ISAAC ingediend te zijn. Na genoemd tijdstip is indiening niet meer mogelijk. Na ontvangst van de aanvraag ontvangt de indiener hiervan een bevestiging.

In behandeling nemen van de aanvragen

Zo spoedig mogelijk na indiening van het voorstel krijgt de hoofdaanvrager bericht over het al dan niet in behandeling nemen van de aanvraag. Het NRO- secretariaat bepaalt dat aan de hand van een aantal administratief-technische criteria. Deze staan vermeld in paragraaf 4.2.1. Een aanvraag die niet voldoet aan een van de genoemde criteria, wordt niet in behandeling genomen.

Preadvisering beoordelingscommissie

Elke aanvraag wordt allereerst voor commentaar voorgelegd aan leden van de beoordelingscommissie (de preadviseurs). De preadviseurs geven schriftelijk een inhoudelijk en beargumenteerd commentaar op het voorstel. Zij formuleren dit commentaar aan de hand van de beoordelingscriteria, die vermeld staan in paragraaf 4.2.2. Daarnaast geven de preadviseurs voor elk hoofdcriterium een score. De preadviseurs mogen niet betrokken zijn bij de aanvragen waarover zij adviseren.

Schriftelijk of mondeling weerwoord

Indien er zes of minder aanvragen per thema ontvankelijk zijn verklaard: De commentaren van de preadviseurs (preadviezen) worden voorgelegd aan de aanvragers. De aanvragers worden in de gelegenheid gesteld om in een gesprek met de beoordelingscommissie een reactie te geven op de preadviezen en vragen van de commissieleden te beantwoorden.

Indien er zeven of meer aanvragen per thema ontvankelijk zijn verklaard: De hoofdaanvrager ontvangt de geanonimiseerde preadviezen op de aanvraag en krijgt ten minste één week de gelegenheid een schriftelijk weerwoord te formuleren.

Beoordeling door de beoordelingscommissie

De aanvragen, preadviezen en schriftelijk of mondeling weerwoord fungeren als startpunt voor de bespreking door de beoordelingscommissie. De beoordelingscommissie wordt door de programmaraad ingesteld en gekozen op basis van expertise en niet-betrokkenheid bij de aanvragen.

De commissie stelt naar aanleiding van de bespreking een schriftelijk advies op voor de programmaraad over de kwaliteit en prioritering van de aanvragen, uitgaande van de beoordelingscriteria. Het voorstel als geheel dient ten minste als goed, en de deelcriteria ten minste als goed beoordeeld te worden om in aanmerking te komen voor honorering.

Besluitvorming door de programmaraad

Het advies van de beoordelingscommissie wordt door de programmaraad getoetst. Vervolgens stelt deze de definitieve kwalificaties vast en besluit hij welke aanvraag voor honorering in aanmerking komt. Er kan één aanvraag per thema gehonoreerd worden. Daarbij kan de programmaraad beleidsmatige overwegingen in aanmerking nemen (zie paragraaf 4.2.3).

Bezwaar en beroep

Voor het indienen van formele bezwaren tegen beslissingen in het kader van de subsidieronde werkplaatsen onderzoek staan, waar van toepassing, de geldende bezwaar- en beroepsprocedures open.

Tijdpad beoordelingsprocedure

februari 2018
27 maart 2018, 14:00 uur
17 april 2018, 14:00 uur
eind mei
juni 2018

openbaarmaking call
deadline indiening intentieverklaringen
deadline indiening aanvragen
preadviezen naar aanvragers
schriftelijk weerwoord of interviews

juni 2018
eind juni
juli 2018
1 oktober 2018

vergadering beoordelingscommissie
besluitvorming door PPO van het NRO
NRO informeert de indieners over het besluit
start werkplaatsen

Aanpassingen procedure

Het kan zijn dat het NRO het noodzakelijk acht om tijdens de lopende procedure nog aanpassingen in de werkwijze of het tijdpad van deze subsidieronde aan te brengen. Eventuele aanpassingen in de procedure zullen aan de aanvragers worden gecommuniceerd.

4.2 Criteria

4.2.1 Formele ontvankelijkheidscriteria

Om in aanmerking te komen voor toelating tot de beoordelingsprocedure dient iedere aanvraag te voldoen aan een aantal formele voorwaarden, zoals hieronder beschreven. Aanvragen zullen eerst op deze voorwaarden worden getoetst. Alleen aanvragen die aan de onderstaande voorwaarden voldoen, zullen tot de beoordelingsprocedure worden toegelaten:

- de intentieverklaring is tijdig via ISAAC ingediend;
- het thema van de aanvraag komt overeen met het thema aangegeven in de intentieverklaring;
- de aanvraag is ingediend door een consortium dat aan de gestelde eisen in paragraaf 3.1 voldoet;
- het aanvraagformulier is, na eventueel verzoek tot aanvulling of wijziging, juist, compleet en volgens de instructies ingevuld;
- de aanvraag is ingediend op de wijze die door het NRO is aangegeven;
- de aanvraag is ingediend via het ISAAC-account van de hoofdaanvrager;
- de aanvraag is tijdig ingediend;
- de aanvraag is in het Nederlands opgesteld;
- de aanvraag valt binnen de thematiek van deze call for proposals;
- het budget is volgens de richtlijnen in de call for proposals opgesteld en de cofinanciering bedraagt 40% van het totale projectbudget;
- het bedrag aan cofinanciering vermeld in de aanvraag komt overeen met het bedrag aan cofinanciering vermeld in de letter of commitment;
- de periode waarover subsidie wordt aangevraagd is 24 maanden en de uiterlijke startdatum van de werkplaats is 1 oktober 2018.

4.2.2 Inhoudelijke beoordelingscriteria

De plannen van aanpak voor deze call for proposals worden inhoudelijk beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

1. Kwaliteit van het plan van aanpak (40%)
2. Kwaliteit van het consortium en de samenwerking (30%)
3. Planning en haalbaarheid (20%)
4. Financiën en begroting (10%)

De criteria hebben de volgende onderliggende onderdelen.

1. Kwaliteit van het plan van aanpak (40%)
 - a. de uitwerking van de inhoudelijke doelstelling, bijbehorende activiteiten en de beoogde opbrengst (output) van de werkplaats onderwijsonderzoek;
 - b. de bijdrage van de beschreven activiteiten en werkwijzen aan de beoogde opbrengst van de werkplaats onderwijsonderzoek;
 - c. de aansluiting bij het in hoofdstuk 2 beschreven doel van de werkplaats onderwijsonderzoek;
 - d. de wijze waarop het consortium zorg wil dragen om het onderzoek binnen de werkplaats onderwijsonderzoek te baseren op vragen die voortkomen uit de onderwijspraktijk;
 - e. de wijze waarop wordt beoogd deze onderwijsontwikkelingsvragen naar onderzoeksvragen en praktijkgericht onderzoek te vertalen;
 - f. de actieve betrokkenheid van het onderwijspersoneel bij de activiteiten in de werkplaats onderwijsonderzoek;
 - g. de beoogde kennistransfer tussen de betrokken besturen/scholen en hogeschool en universiteit van de eigen werkplaats onderwijsonderzoek;
 - h. de beoogde kennistransfer buiten de werkplaats onderwijsonderzoek (regionaal en landelijk niveau).
2. Kwaliteit van het consortium en de samenwerking (30%)
 - a. de aantoonbare kwaliteit, ervaring en expertise van de deelnemende partijen en de beoogd coördinator;
 - b. de gelijkwaardige positie van de deelnemende partijen;

- c. de wijze van samenwerking tussen de deelnemende partijen en de duurzaamheid daarvan;
 - d. de wijze waarop het consortium heeft samengewerkt bij het tot stand komen van het plan van aanpak;
 - e. de samenstelling van het consortium, in het bijzonder deelname van practoraten.
3. Planning en haalbaarheid (20%)
 - a. de planning en tijdsinvestering van de voorgenomen activiteiten;
 - b. de haalbaarheid van de voorgenomen activiteiten binnen de subsidieperiode.
 4. Financiën en begroting (10%)
 - a. de evenwichtige verdeling van de middelen over de partners;
 - b. de aangevraagde middelen in relatie tot het plan van aanpak.

Op **alle criteria** dient ten minste sprake te zijn van **een kwalificatie 'goed'** om in aanmerking te komen voor subsidietoekenning.

4.2.3 Beleidsmatige overwegingen

Bij de honorering van de voorstellen kan de programmaraad naast de kwaliteitscriteria ook de volgende beleidsmatige overwegingen in aanmerking nemen:

- Budgettaire gronden.

5 Contact en overige informatie

5.1 Contact

5.1.1 Inhoudelijke vragen

Voor inhoudelijke vragen over werkplaatsen onderwijsonderzoek en deze call for proposals neemt u contact op met:

- Nina Ouddeken MA
T: 070 349 4104, e: ppo@nro.nl
- Secretariaat NRO
T: 070 349 4343, e: ppo@nro.nl

5.1.2 Technische vragen over het elektronisch aanvraagstelsel ISAAC

Op www.isaac.nwo.nl/helpvindt u de ISAAC-handleiding. Deze is als pdf te openen. In dit document vindt u algemene informatie over het gebruik van ISAAC en specifieke informatie voor aanvragers, referenten, commissieleden en projectleiders.

Bij technische vragen betreffende het gebruik van ISAAC neemt u contact op met de ISAAC-helpdesk. Leest u eerst de handleiding voordat u de helpdesk om raad vraagt!

Bereikbaarheid ISAAC-helpdesk: van maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 17.00 uur, telefoonnummer 020-3467179. Helaas ondersteunen niet alle buitenlandse providers het bellen naar 020-3467179. U kunt uw vraag ook per e-mail sturen aan isaac.helpdesk@nwo.nl. U krijgt dan binnen twee werkdagen per e-mail antwoord.

5.2 Overige informatie

Een basisformulier voor de letter of commitment vindt u op de financieringspagina en in ISAAC.

In september 2017 is door de MBO Raad en het Ministerie van OCW de *Burgerschapsagenda mbo 2017–2021* opgesteld. Dit bestand is als bijlage aan de financieringspagina toegevoegd.